

ТЕРИТОРІАЛЬНА АВТОНОМІЯ

Автономія завжди мала певні особливості та підвищений рівень інтересу з як і для вчених-юристів так і для людей з конкретною базою юридичних та політичних знань. Фактично, ця тема постійно викликає реакцію в суспільстві, оскільки має пряме відношення до адміністративно-територіального устрою, а у деяких випадках і до суверенітету держави, бо як показує практика, інколи автономія надає можливість антидержавним угрупованням підривати цілісність країни. Вважаю, що детальний розгляд сутності територіальної автономії буде актуальним, через виникнення військових та політичних конфліктів, які існують навколо автономії.

З історії відомо, що дане поняття прийшло до нас з Давнього Риму, коли полісам надавали право жити за своїми законами, але під контролем римської адміністрації. В юридичній літературі зазначають, що автономія – це політично-національне утворення в межах єдиної держави, що має право широкого внутрішнього самоврядування, проте не має державного суверенітету і права вільного виходу зі складу держави, до складу якої вона входить. Підставою виникнення такого адміністративно-територіального утворення слугують певні специфічні ознаки населення, що може жити за своїми традиціями, своїми релігійними переконаннями, зі своєю власною мовою або іншою національною приналежністю, яка може відрізнятися від більшості населення країни, якій вони законодавчо підпорядковані. Всі ці ознаки підштовхують людей на певне вимагання автономії, а причина всього цього – це велике бажання зберегти свою ідентичність та індивідуальність. Як показує досвід, такі територіальні утворення можуть бути маніпуляцією для розпалення конфліктів в державі, прикладом цього є Автономна Республіка Крим (АРК).

З початку незалежності України у 1991 році питання Криму ставало досить дискусійним, хоча перші прояви майбутніх проблем виникли ще задовго до подій 90х років. Завдяки законному референдуму, що пройшов 20 січня 1991 майже 93% кримчан визначилися з курсом автономії, а вже 12 лютого Верховною Радою Української РСР був прийнятий Закон «Про відновлення Кримської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки», де у статті 1

визначено – відновити Кримську Автономну Радянську Соціалістичну Республіку в межах території Кримської області.

1 грудня 1991 року мешканці Криму взяли участь у Всеукраїнському референдумі щодо проголошення незалежності України. Сепаратистські настрої населення Криму затягували процес модернізації законодавства, через що українська влада була змушена відхилити конституцію автономної республіки та в результаті у 1999 році Конституція АР Крим вступила в законну силу. Можливо, Крим це свого роду виключення з правил, особливий випадок, який слід розглядати як негативний вплив автономії щодо держави, якій вона підпорядкована, бо влада півострова завжди шукала певні прогалини в українському законодавстві, щоб досягти власних інтересів. Таким чином, на території сучасної незалежної України від початку 2014 року існує військовий конфлікт з Російською Федерацією, яка аргументує анексію симпатією населення. Цей факт можна вважати маніпулятивним тому, що корінні жителі – кримські татари не погоджуються з цим твердженням, до того ж є всі докази того, що задовго до та на момент окупації основною часткою населення Криму є росіяни, які не сприймали півострів частиною України. Наявність іноземного флоту, а саме Чорноморського та знаходження російських військових баз на території автономного Криму та тісні зв'язки з Росією призвело до складних проблем, а також до високого рівня колабораціонізму як і в армії так і в державних структурах. Демократичне та дружнє ставлення країн одна до одної не завжди має добрі наслідки в політичній сфері. Бо держава часто йде на поступки ніби-то “дружній” їй країні, тим самим підриваючи власний суверенітет. Виходячи з цих положень, варто зазначити основні пункти, які є недопустимими в питанні автономії:

наявність іноземних воєних угруповань на території автономії;

явні антидержавні (сепаратистські) погляди від представників державних структур та воєних підрозділів, які публічно заперечують приналежність до країни, якій зобов'язанні підпорядковуватися;

неприпустимість подвійного громадянства, особливо громадянства держави, яка через пропаганду намагається посягати на територіальну цілісність країни до якої відноситься автономія;

заперечення державної символіки країни якій підпорядкована автономія.

Підсумовуючи, можна прийти до висновків, що автономія в сучасному її баченні створює низку проблем, як військових так і політичних, оскільки слугує наживою для сепаратистських угруповань. Перед тим як на законодавчому рівні погоджувати стутус певної

території як автономної, слід детально переглянути законодавство та створити всі умови для контролю за державними органами майбутньої автономії, і вже на основі аналізу особових кадрів, поглядів, політики примати рішення щодо певних змін в питанні адміністративно-територіального устрою та надання особливих статусів.